

2010-08-27

YTTRANDE

Till
Miljökontoret
151 89 Södertälje

Anmälan om MC-motorbana för enduro och trialsport inom fastigheten Almnäs 5:1, Södertälje

Naturskyddsföreningen i Södertälje vill härmed ge följande synpunkter på rubricerade anmälan.

Vad gäller tidpunkten för inlämnande av vårt yttrande hänvisar vi till att Miljökontoret har gett oss möjlighet att göra detta utanför den i annons angivna tiden (den 11/8), dock senast den 31/8.

Sammanfattning

Naturskyddsföreningen i Södertälje ställer sig f n avvisande till MC-motorsporter på Almnäs 5:1. De enda bedömningsunderlag som presenterats utgörs av MC-föreningen AMFs egna skrivningar. Det är inte tillfyllest. Frånsett partsintresset kan AMF givetvis inte förväntas ha tillräckliga fackkunskaper att utreda fornminnen, kulturmiljö, biologisk miljö, bullerpåverkan etc. Här måste Miljökontoret självt svara för att göra en oberoende analys, med hjälp av egna eller externa experter. Vi efterlyser också en miljökonsekvensbeskrivning (MKB). Det är inte acceptabelt att, som hittills, vältra över ansvaret för ”utredningar” till de organisationer och enskilda som råkat uppmärksammat anmälan.

Det aktuella området tycks vara det enda område inom kommunen som över huvud taget kan komma ifråga. Men att AMF blivit berövad sitt tidigare område innebär inte att kommunen till varje pris måste ställa ett nytt till förfogande. Det ska bara ske om området befunnits lämpligt, inte om det är det minst dåliga. En fråga i sammanhanget rör vad som gäller för framtiden generellt för Almnäs. Det har talats om allt från bostäder och hästsportcentrum till motorcentrum och motorsportcentrum? Vilka planer har Nykvarns kommun?

AMF uppger att de haft samråd med berörd fastighetsägare och boende på Hummeldal och att dessa är positiva till den föreslagna MC-banan. Skrivningen förvånar oss eftersom vi inte funnit att det bor någon där. Fastighetsägaren tycks fö vistat utomlands och bara sällan besöka sin fastighet. Vi är också förvånade över att ingen kontakt tagits med arrendatorn av Hummeldal, som bedriver hästskötsel där.

Men allra mest förvånade är vi över att AMFs ansökan inte med ett ord nämner Jumstaberget, ett nytt villaområde i omedelbar närhet till Hummeldal, dvs nära den föreslagna MC-banan. Här uppförs ett 40-tal villor, varav en del redan är bebodda, andra sålda. Dessas ägare är inte tillfrågade. Att de kommer att bli bullerstörda är självklart; något som accentueras av den i övrigt tysta omgivningen – som för flera av dem är ett skäl till valet av Jumstaberget som bostadsort. Generellt sett är frågan om så bullergenererande sporter som MC-sporter över huvud taget hör hemma i tätorters närområde.

Synpunkter i detalj och motiveringar

Inledning

Vi har förståelse för AMF Södertäljes (AMF) bekymmer som uppstår i och med de decimerade möjligheterna till de MC-baserade enduro och trialsport vid Tuvängen. Det innebär dock inte att kommunen till varje pris måste ställa upp med ett område. Att det föreslagna området vid Almnäs tycks vara det enda eventuellt lämpliga inom kommunen innebär inte att det är godtagbart. Det är givetvis attraktivt ur AMFs och utövarnas synpunkt. Men frågan är hur lämpligt det är ur andra synpunkter. Detta borde Miljökontoret ha utrett själva, med anlita av egna eller externa experter inom miljö och kultur. Det är inte acceptabelt att låta föreningens eget utlåtande tjäna som enda underlag för en bedömning, inte heller att vältra över ansvaret för ”utredningar” till de organisationer och enskilda som råkat uppmärksammat anmälan och har särskilt intresse i saken.

Med detta sagt vill vi ändå framföra följande synpunkter. De baseras på AMFs anmälan inkl bilaga, våra egna besök på plats, samtal med boende i Jumstaberg samt med arrendatorn på Hummeldal, med fastighetsmäklaren för Jumstabergsfastigheterna, samtal med ansvarig tjänstman på Miljökontoret samt studier av kartor och anlita av information på Riksantikvarieämbetets webbplats.

Ljudstörningar/buller, forn- och kulturminnen, miljö mm

Buller kan anses vara det största problemet. AMF anför att en ny MC-sportbana lämpligen bör förläggas till ”ett område nära järnväg, motorväg eller annan redan bullrig plats”. Det är givetvis ett sunt resonemang, inte bara för att risken för störningar de facto minskar utan också för att risken för klagomål minimeras, och därmed att verksamheten hotas.

Mot den bakgrunden är det förvånande att Miljökontoret godtar AMFs anmälan eftersom det utpekade området tillhör de allra tystaste inom kommunen! Enligt ansvarig tjänsteman på Miljökontoret finns det ingen annan plats inom kommunen som kan anses eventuellt lämplig. Men bara för att man inte hittar någon sådan plats innebär det inte att den föreslagna platsen verkligen är bra!

Vi anser att Miljökontoret behandlar detta ärende alltför lättsinnigt. Med all respekt för den sökande måste Miljökontoret givetvis svara för att en egen analys görs och verifiera, komplettera eller förkasta av AMF angivna uppgifter. Detta gäller t ex fornminnen, kulturmiljö, biologisk miljö och buller.

AMF kan givetvis inte förväntas ha tillräckliga fackkunskaper vad gäller att t ex utreda forn- eller kulturminnesförekomster. Det är inte tillfyllest att förlita sig på en lekmans sökning i Riksantikvarieämbetets ”Fornsök” och ett telefonsamtal med en av dess tjänstemän, ej heller en lekmans sökning på Skogsstyrelsens webbplats. Detta måste utredas seriöst och resultatet skriftligt dokumenteras av fackkunnig personal, kanske Södertäljes stadsantikvarie eller någon vid Riksantikvarieämbetet eller Länsstyrelsen. Dokumentation måste också kunna förstås av berörda, inkl organisationer, enskilda och beslutsfattare, som Miljönämnden. Vad betyder t ex symbolerna på den i anmälan bifogade kartan?

Motsvarande krav måste givetvis ställas på faktorer som har att göra med miljön, t ex förekomsten av särskilda biotoper och rödlistade arter. En miljökonsekvensbeskrivning (MKB) förefaller här minst lika befogad som för många de ärenden som stadsbyggnadskontoret hanterar. Vi anser därför att en sådan ska genomföras.

Bullret utgör, som ovan anförts, den troligen viktigaste påverkansfaktorn. Därför måste den ägnas särskild uppmärksamhet – och beskrivas så att den är förståelig för envar som berörs och har att ta

ställning till ärendet! Det anges att ljudtrycket från en MC är maximerat till 90 db(A) inom 5 meters radie från motorn samt att ljudnivån en halv meter från avgasrörets mynning inte överstiger 94 db(A). Men hur uppfattas det? Hur låter det på 100 meters avstånd? En kilometer? Och framför allt: hur uppfattas bullret, som vi här kallar det, från 10 eller 50 samtidiga motorcyklar? Och hur upplevs det i den tysta omgivning som det rör sig om, jämfört ontra ett av motorvägar m fl andra källor bullerstört område, typ Tuvängen? Det är ju sådana frågeställningar som är det väsentliga. Därför måste detta absolut bli föremål för en fackmannamässig utredning och beskrivning.

Generellt sett kan man fråga sig om så bullergenererande sporter som MC-sporter över huvud taget hör hemma i tätorters närområde.

Närboende

Föreningen anger i sin anmälan att de har haft *"muntligt samråd med berörd fastighetsägare och boende på Hummeldal"* samt att *"de berörda ... var positiva till en organiserad enduroverksamhet på sökt område"*. Skrivningen förvånar oss eftersom det vad vi erfarit inte finns några boende på Hummeldal! Den fastighetsägare som åsyftas antar vi är en person som är stadigvarande bosatt i Tyskland och endast någon gång per år besöker Hummeldal.

Det som förvånar oss ändå mer är att inget nämns om att det finns en arrendator av markerna kring byggnaderna på Hummeldal, än mindre om ev. kontakter med denna. I själva verket har vi vad funnit att ingen sådan kontakt tagits. Arrendatorn bedriver idag en relativt omfattande verksamhet med hästar, och nyttjar det arrenderade området för hästskötsel, inkl hästthagar. Därtill nyttjas det omgivande skogsområdet för ridning. Hela området är förlagt i direkt anslutning till det föreslagna MC-området. Det är lätt att gissa vad arrendatorn anser om MC-banan. Att kontakt inte tagits med denne anser vi vara en mycket allvarlig underlåtenhet eftersom denne nog är den som kommer att drabbas allra mest av MC-banan.

Likaså förvånar det oss att inget nämns om de boende på Jumstaberget! Jumstaberget är ett nytt villaområde i omedelbar närhet till Hummeldal, dvs nära föreslagna MC-banan. Jumstaberget är under uppförande i tre etapper, med tillsammans ca 40 villafastigheter. Etapp ett är redan klart och ett flertal husägare har redan flyttat in. Hus i etapp 2 är under uppförande, att följas av etapp 3. Att de boende kommer att bli bullerstörda är självklart. Störningarna accentueras av den tysta omgivningen. Att MC-körningen nog i första hand att ske under kvällstid förstärker problemet. Att även helger kommer att nyttjas kan knappast vara förmildrande.

Vid samtal med boende i Jumstaberget hörde vi yttranden i stil med att "vi känner oss lurade - vi flyttade ju hit för att det är så nära natur och så tyst". Det kan för nämnas att den aktuella fastighetsmäklaren vid mäklarbyrå Lundvall & Son vid vår kontakt i mitten av augusti inte alls hade hört talas om planerna!

Buskörning

AMF säger sig vara "bekymrade över att olaglig MC-körning kan komma att öka i brist på tillgång till egen bana". Detta uttalande kan närmast tolkas som en utpressning gentemot Miljönämnden. Det är i vilket fall som helst inte något skäligt argument för att ta det föreslagna området i anspråk. Det är inte Miljönämndens uppgift att stävja brottslig verksamhet, t ex i form av olaglig terrängkörning med motorfordon. Det är polisens sak.

Alldeles bortsett från detta finns det inget som talar för att existensen av ett ”lagligt” område förhindrar sk busåkning. I så fall hade det ju sådan inte förekommit under Tuvängens existens! I själva verket har den gradvis ökat under åren. Här i kommunen är så fallet t ex i området kring Bastmora, för att inte tala om det där belägna Underås grustäkt – något som ägaren, Jehanders, är mycket bekymrade över. Även Almnäs är utsatt.

Det kan tvärtom vara så att en MC-bana stimulerar anskaffandet av MC och därmed ökar frestelsen för att köra i närbelägen skog och mark. För övrigt kan här nämnas experiment som gjorts just inom grusnäringen vad gäller att upplåta utvalda grustäktsområden just för MC-föreningar i syfte att minska busåkningen i andra grustäkter. Resultatet var nedslående eftersom buskörningen på andra platser fortsatte i samma utsträckning ändå.

För övrigt är det så att många MC-åkare som buskör inte vill bli medlemmar i AMF eller annan förening – och därmed de facto inte kommer att få nyttja just Almnäs-området. Som icke-medlemmar har de ju inga skyldigheter att uppfylla de krav AMF ställer vad gäller t ex miljö, utsläpp, buller, allmänt beteende, etc.

Övriga planer för Almnäs

En fråga är hur ett ev. godkännande av ansökan påverkas av/påverkar de planer som finns för Almnäsområdet i sin helhet. Det har nämnts allt från bostäder (ny stadsdel med 1000-2000 bostäder) och hästsportcenter till miljömotorcentrum och motorsportcentrum. De två förstnämnda verksamheterna påverkas givetvis negativt av en MC-bana. Vem vill bo intill en sådan? En fråga i sammanhanget är också hur Nykvarns kommun ställer sig till planerna.

Elmotorcyklar för enduro och trial?

Vi kan inte låta bli att kommentera AMFs skrivning under 5 § i ”de allmänna hänsynsreglerna” om att det ”*på sikt finns möjlighet att driva motorcyklarna med el*”. Frågan är vad ”på sikt” betyder! Det finns inget som talar för att detta sker under det närmaste decenniet. Det finns dessutom inget som talar för att elmotorcyklar verkligen kommer att ersätta förbränningsmotordrivna. Man kan väl istället anta att det kommer att uppstå som en ny, egen sportgren. Sammanfattningsvis innebär detta att resonemanget om elmotorcyklar inte kan anses relevant i sammanhanget.

Allmänt sett kan man fråga sig om sporter som bedrivs med förbränningsmotorbaserade fordon hör hemma i dagens samhälle, som ju i andra sammanhang strävar efter att minimera klimathoten.

Ang. annonseringen av begäran om synpunkter och informationen till intressenter

Informationen till allmänheten om AMFs anmälan, om Miljönämndens förestående beslut och om möjligheten att inkomma med synpunkter skedde via en annons i LT den 16/7. Där angavs att ”de organisationer och enskilda som kan ha särskilt intresse i saken (ges) möjlighet att yttra sig över anmälan”, dock senast den 11/8. Detta innebar bara drygt 3 veckors svarstid!

Vi vill här påtala det olämpliga i en så ytterst kort tidsfrist, till råga på allt mitt i sommaren när många är bortresta. Därtill tycks informationen om detta enbart ha gått ut i en sådan annons. Rimligen borde de närboende, dvs i Hummeldal och Jumstabergr, också fått en personlig information. Därtill borde givetvis de tillhörande handlingarna lagts ut på kommunens webbplats istället för att behöva rekvireras separat från Miljökontoret.

Vår kontaktperson i detta ärende är Lars Klasén, tel 08-55019570, 073-5638001, e-mail lars.klasen@telia.com

Södertälje den 27 augusti 2010

Naturskyddsföreningen i Södertälje

Jessica Eklund
ordförande

073-5835034, jessica.eklund@naturskyddsforeningen.se